

Vorbij de Symptomen: Meerdere perspectieven op ernstige en langdurige psychische problematiek bij jongeren

Doel van deze studie

In deze studie hebben wij onderzocht **in hoeverre kenmerken van jongeren met ernstige en langdurige psychische problematiek worden herkend door jongeren, opvoeders (ouders/verzorgers) en verschillende type behandelaren** (sociotherapeuten, psychologen, orthopedagogen en psychiaters). Wij deden dit door middel van online vragenlijsten waarbij deelnemers een score tussen 1-5 konden geven aan een kenmerk.

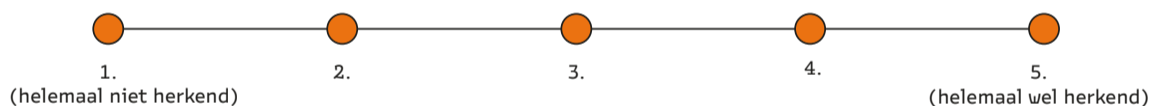
Methode

Deze studie bestaat uit twee fasen.

Fase 1: Tijdens eerder onderzoek (literatuur en interviews met jongeren ervaringsdeskundigen en hoofdbehandelaren uit de Kinder- en Jeugdpsychiatrie hebben wij kenmerken van jongeren met ernstige en langdurige psychische problematiek verzameld.

Fase 2: In deze fase hebben wij onderzocht in hoeverre kenmerken van jongeren met ernstige en langdurige psychische problematiek worden herkend door jongeren, opvoeders (ouders/verzorgers) en verschillende type behandelaren (sociotherapeuten, psychologen, orthopedagogen en psychiaters). Wij deden dit door middel van **online vragenlijsten** waarbij deelnemers een score tussen 1 (helemaal niet herkend) en 5 (helemaal wel herkend) konden geven aan een kenmerk.

In deze factsheet worden de resultaten van de vragenlijsten gepresenteerd. Voor de resultaten van fase 1 kan je onze eerdere factsheets bekijken.

Resultaten

De resultaten bestaan uit overeenkomsten en verschillen in perspectieven van de jongeren, opvoeders en behandelaren.

Overeenstemmende perspectieven

In dit onderzoek werden meerdere kenmerken herkend door jongeren, opvoeders en behandelaren. Dit waren:

- **Interpersoonlijk wantrouwen** (jongere vertrouwt zichzelf niet) en een negatief zelfbeeld
- **De problematiek als onderdeel** van de identiteit zien (ik ben mijn stoornis)
- Het gevoel **anders te zijn** dan leeftijdsgenoten
- Een **lage kwaliteit van sociale relaties** met vrienden (mogelijke eenzaamheid)
- **Zelfbeschadigend gedrag**
- Veel **problemen in het dagelijkse leven** (bijvoorbeeld thuis, op school en op werk)
- **Verlies van hoop** op een 'normaal' leven
- Wanhopig door een **gebrek aan perspectief** (hoe kom ik hier uit)

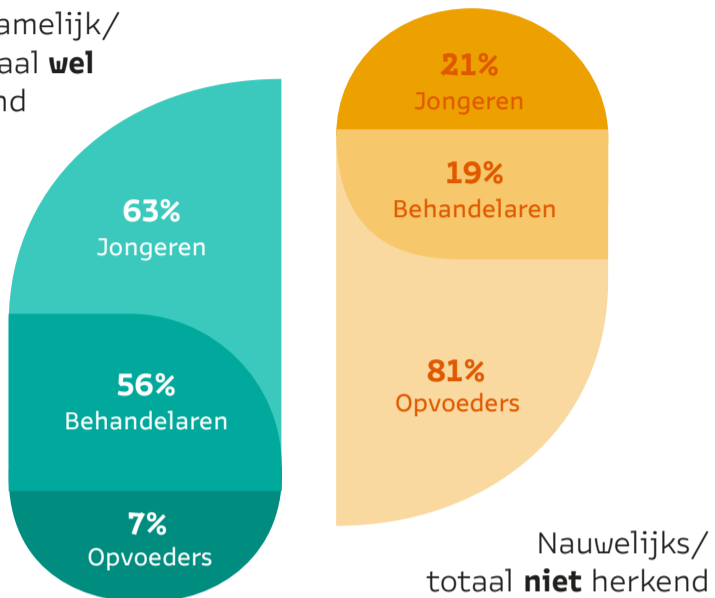
Deze kenmerken kunnen mogelijk bijdragen aan het verergeren van eenzaamheid en isolatie onder jongeren.

Verschillende perspectieven

In dit onderzoek hebben wij ook **verschillen** gevonden tussen jongeren, opvoeders en behandelaren in het **herkennen van de kenmerken**. We lichten een paar uit in **verschillende contexten**: individuele context (jongere zelf), familie context (rol van de opvoeders), de hulpverlening context (kinder- en jeugdpsychiatrie) en maatschappelijke context!

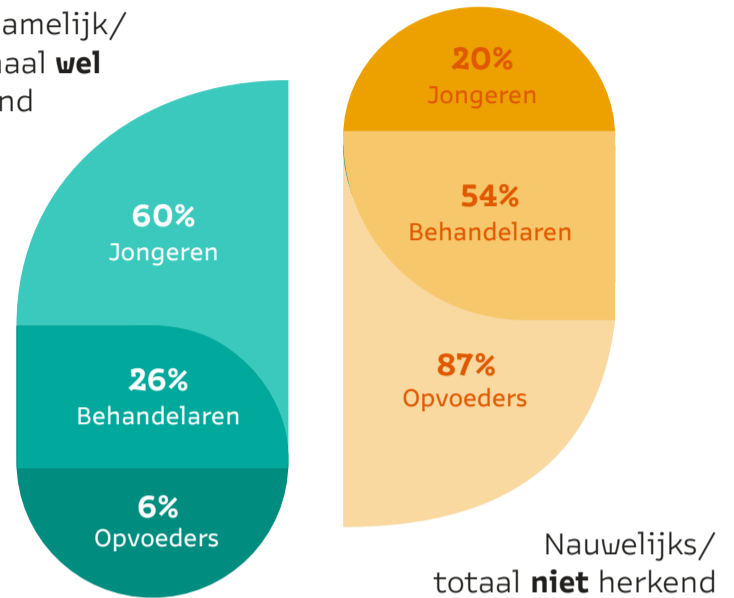
Onveilige thussituatie

Voorname-lijk/
helemaal **wel**
herkend

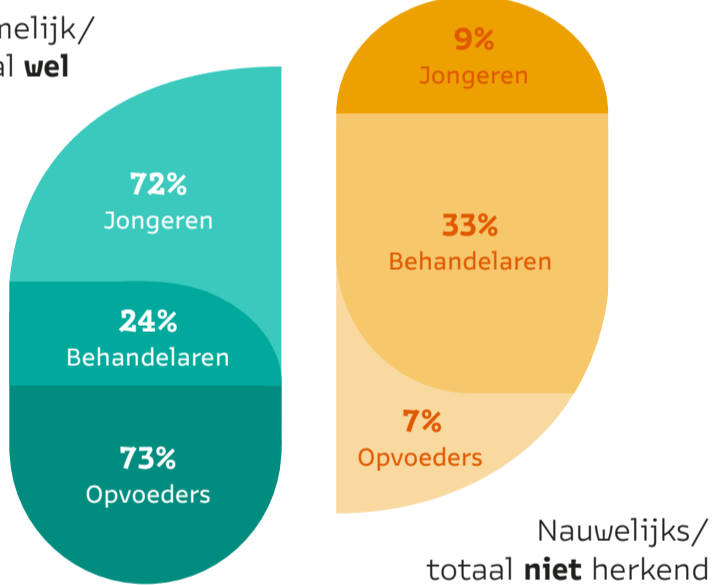
Onderschatten van de ernst van de problematiek door opvoeders

Voorname-lijk/
helemaal **wel**
herkend

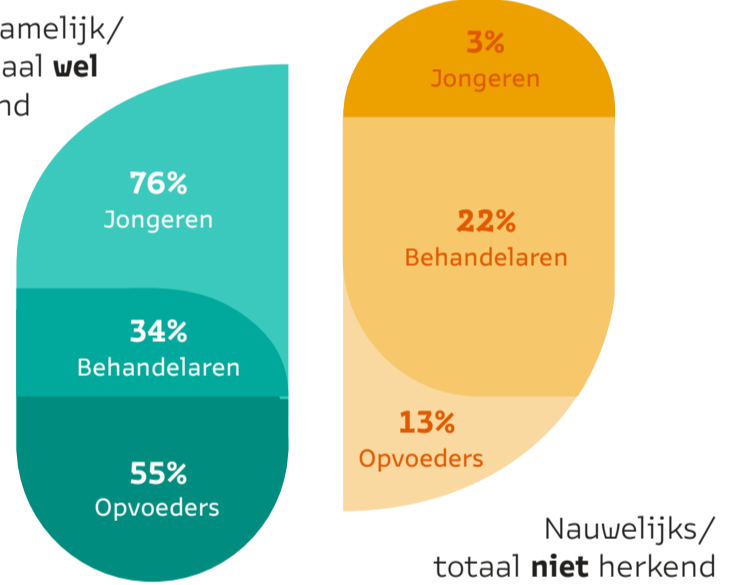
Focus op classificaties in de hulpverlening

Voorname-lijk/
helemaal **wel**
herkend

Maatschappelijke stigma

Voorname-lijk/
helemaal **wel**
herkend

Anders doen in de praktijk

Deze tips zijn geformuleerd in samenwerking met de Jongerenraad van LUMC Curium.

Voor behandelaren en opvoeders

- Er is een **brede blik nodig op de problematiek** en **alle omgevingen** waarin de jongere zich bevindt. Besteed daarom voldoende aandacht aan de thussituatie van de jongeren.
- Betrek opvoeders al vroeg bij het diagnostische proces, om de verschillende perspectieven te ontdekken en belichten.
- Ondersteun jongeren en opvoeders in het uitleggen van de problematiek van jongeren.
- **Ga met elkaar** (jongeren, opvoeders en behandelaren) **in gesprek** over thema's zoals maatschappelijke stigma en bespreek welke problemen prioriteit verdienen.